

Buitensportkleding

Meer dan een groene regenjas?

Wie duurzame buitensportkleding wil kopen en niet alles vertrouwt wat zichzelf "groen" noemt, staat voor een moeilijke keuze. De verwachtingen met betrekking tot moderne functionele kleding liggen hoog: het moet lichtgewicht zijn, solide, water- en winddicht, ademend, en bovendien ook nog modieus. In één woord: cool. Maar van de arbeidsomstandigheden in de kledingindustrie is bekend dat deze allesbehalve cool zijn. De Internationale Natuurvrienden NFI trok op onderzoek.

Hoewel ontwerpen meestal in de industrielanden worden gemaakt, worden de kleren geproduceerd in opkomende en ontwikkelende landen zoals China, Vietnam en Bangladesh. Eerlijk is eerlijk, dit zorgt vooral voor werkgelegenheid voor vrouwen, zodat zij een onafhankelijker leven kunnen leiden. Maar deze vrouwen werken wel vele uren in onwenselijke omstandigheden en ze krijgen slechts een minimumloon dat vaak niet voldoende is om van te leven, waardoor ze weer extra uren moeten werken. De sociale duurzaamheid van buitensportkleding is dus op zijn minst twijfelachtig. Sociale duurzaamheid is dan ook de kern van de beroemde "Schone Kleren Campagne".

De kwestie van economische duurzaamheid is er vooral één van rechtvaardige verdeling. Wie verdient er hoeveel geld bij de productie van buitensportkleding? Bovendien is er de complexe zaak van de ecologische duurzaamheid, met veel vragen die moeilijk te beantwoorden zijn: komen er giftige stoffen vrij tijdens de productie? Komen ze in de bodem, de lucht, het grondwater of de rivieren terecht? Of blijven ze achter in de producten en komen ze vrij wanneer de kleding gedragen wordt, of wanneer de stijlvolle jas uiteindelijk wordt weggegooid. En hoe zit het met het energieverbruik en de CO₂-uitstoot tijdens de productie? Is er een negatieve invloed op de biodiversiteit? Is buitensportkleding (of tassen, rugzakken etc.) herbruikbaar en wordt het gerecycled?

Veel vragen, die de Internationale Natuurvrienden (NFI) in dit nieuwe dossier zal onderzoeken.

1. Waar moet ik op letten als ik milieuvriendelijke buitensportkleding wil kopen?

Buitensportkleding moet zo licht, weerbestendig, waterdicht en ademend mogelijk zijn. Dat is niet makkelijk als er natuurlijke vezels gebruikt worden – en er zijn sowieso maar weinig mensen die tegenwoordig voor ouderwetse materialen als wol kiezen – dus worden er meestal synthetische vezels gebruikt. Er wordt veel gedaan aan onderzoek en productontwikkeling van buitensportkleding, ook om het milieuvriendelijker te maken. Juist wat niet in een materiaal of membraan voorkomt, speelt een bepalende rol. Zo wordt er in Sympatex geen Polytetrafluoroethylene (PTFE) gebruikt, waarvan men vermoedt dat het kankerverwekkend is. Het is belangrijk om op het bluesign-keurmerk te letten. Dit logo heeft de strengste milieucriteria in de textiel. De EcoTex-certificering voor kleding en textiel is bekender omdat het veel gebruikt wordt en er verschillende classificaties van dit certificaat zijn. Het GOTS-certificaat is ook bekend, maar wordt vooral voor katoen gebruikt.

Bij een milieuvriendelijke productie gaat het echter ook om andere factoren zoals het energieverbruik, de CO₂-uitstoot en een mogelijk negatief effect op de biodiversiteit. Hoewel natuurlijke vezels minder van belang zijn bij de productie van buitensportkleding, is het voor de biodiversiteit van groot belang of biologisch of "gewoon" katoen wordt verbouwd en gebruikt voor kleding. "Gewoon" katoen wordt geproduceerd met veel pesticiden die bekend staan om hun schadelijkheid voor veel levende wezens. Het is daarom aan te raden biologisch katoen te kopen.

Hergebruik en recycleerbaarheid van buitensportkleding en recycling en upcycling wor-

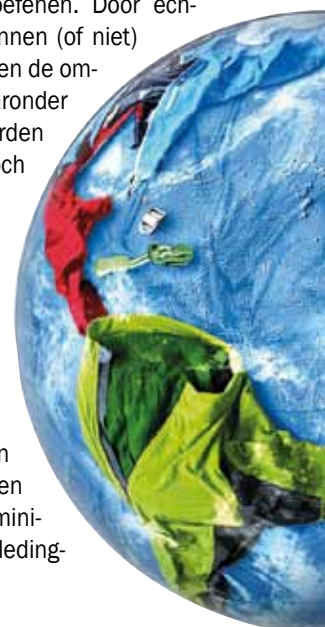
den steeds belangrijker in de discussies over ecologische, sociale en dus de economische duurzaamheid. Meer informatie hierover bij punt 7.

2. Hoe zit het met de sociale omstandigheden bij de productie van buitensportkleding? Hoe kan ik er als consument zeker van zijn dat arbeiders een eerlijk loon krijgen?

De huidige grotere kledingproducenten hebben een nogal ingewikkelde aanvoerketen, met leveranciers die vezels en andere grondstoffen produceren en anderen die al deze materialen gebruiken voor het eindproduct – bijv. om het jas in elkaar te naaien. Dat merkbedrijven geen gedetailleerde kennis hebben over al hun toeleveranciers is niet uitzonderlijk, maar betekent ook dat ze geen invloed kunnen uitoefenen. Door echter contracten te gunnen (of niet) kunnen grote bedrijven de omstandigheden waaronder hun producten worden gemaakt meestal toch wel beïnvloeden.

De Fair Wear Foundation (FWF) is een bekende controlerende NGO met hoofdkantoor in Nederland. Kledingmerken of bedrijven die lid willen worden van FWF moeten minimaal 90 % van hun kleding-

fabrieken kennen. Als een bedrijf aan deze voorwaarde voldoet en met FWF wil samenwerken dan kan het FWF-logo gevoerd worden om de consument duidelijk te maken dat het verplichtingen is aangegaan. FWF werkt in vijftien productielanden. De FWF-medewerkers zijn experts op het gebied van lokale wetten en voorschriften en ze leiden medewerkers van de merkbedrijven op. Ze voeren ook onafhankelijke inspecties uit bij de toeleveranciers. De werknemers van de toeleveranciers hebben toegang tot een telefonische hotline waar ze anoniem klachten kunnen indienen. De bestuurders bij de toeleveranciers moeten hiermee akkoord gaan om te mogen blijven produceren voor een kledingmerk of bedrijf dat lid is van FWF.

De inspectie van de arbeidsomstandigheden in de bedrijven die grondstoffen produceren, blijft echter een probleem, omdat vanwege de complexiteit van de productieketen, hiermee vaak geen rekening wordt gehouden.

aan het eind van de keten zijn om verbeteringen in gang te zetten. Voor wat betreft kleding gaat het bij dergelijke keurmerken vaak om niet meer dan pogingen van een merkbedrijf om wereldwijd de arbeidsomstandigheden in de bedrijven van hun toeleveranciers te verbeteren. Een keurmerk betekent niet dat "perfectie" al bij alle toeleveranciers van de producten van dit bedrijf is bereikt, maar wel dat het bedrijf zich bewust is van de problemen bij de mondiale productie en dat het zich inspant om vooruitgang te boeken.

Bluesign of Oeko-Tex zijn goede voorbeelden van productgerichte keurmerken en het FWF-logo is een goed voorbeeld van een procesgericht controlemodel. Ze worden, na gedetailleerd onderzoek, toegekend door onafhankelijke en gerenommeerde organisaties.

Alleen producten zonder giftige bestanddelen kunnen het bluesign- of het Oeko-Texteurmerk toegekend krijgen. FWF accepteert alleen leden die kunnen aantonen dat ze minimaal 90 % van hun toeleveranciers kennen en die zich verplicht hebben om, samen met FWF, verbeteringen aan te brengen in die bedrijven. Als ze in een bepaalde periode niet kunnen bewijzen dat ze zich hebben ingespannen, dan raken ze het recht kwijt om het FWF-logo te gebruiken.

Deze minimumnormen zijn gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en bestaan onder meer uit het verbod op kinderarbeid, het recht op (vak)vereniging en collectieve onderhandelingen, het recht op een leefbaar loon voor de werknemer en zijn of haar gezin, en het verbod om loon in te houden vanwege "disciplinaire" maatregelen, wat werknemers onder druk zet en – erg belangrijk – het recht op een veilige, gezonde en schone werkomgeving. En hoewel het voor Europeanen vanzelfsprekend is: de ILO-richtlijnen maken ook duidelijk dat niemand gedwongen mag worden te werken en dat dwangarbeid en slavernij internationaal verboden zijn.

Wat betreft werktijden beschouwt FWF 48 uur per week als het maximum voor een reguliere werkweek; maximaal 12 extra vrijwillige uren worden ook geaccepteerd, mits betaald. Ook wordt een vrije dag per week voorgeschreven.

3. Is kleding met een kwaliteitskeurmerk "perfect"?

Nee. Je moet weten dat er verschillende typen keurmerken zijn. Er zijn keurmerken voor eindproducten en voor processen. Beide kunnen betrouwbaar zijn.

Procesgerichte keurmerken geven informatie over de werkwijze in de aankoopketen – of over hoe geïnteresseerd de fabrikanten of dienstverleners

4. Wat zijn "goede arbeidsomstandigheden"? In elk land gelden immers andere voorwaarden...

Het klopt dat arbeidsvoorwaarden (bijv. het aantal werkuren per week) van het ene tot het andere land nogal verschillen, maar er bestaan wereldwijd geldende minimale arbeidsnormen, die in de richtlijnen van de Internationale Arbeidsorganisatie (International Labour Organization - ILO) zijn vastgelegd.

5. Is het een oplossing om alleen buitensportkleding uit Europa te kopen?

De legale productiebedrijven in Europa voldoen aan de minimumnormen voor werknemersveiligheid, omgevingsveiligheid en beloning. Consumenten die eerlijke omstandigheden bij de productie van de artikelen die ze kopen belangrijke vinden, zouden dus kunnen bedenken dat het kopen van alleen Europese producten de makkelijkste oplossing is. Het is echter moeilijk om kleding te vinden die uitsluitend in Europa of de oude industrielanden gemaakt is. Dit geldt ook voor buitensportkleding. In de laatste decennia is de productie geleidelijk aan naar Azië overgebracht. Volgens Antje von Dewitz, president-directeur van het merk Vaude, bevinden de meeste machines, materialen en ook de productiekennis

zich in Azië. In zeldzame gevallen wordt sport-
ondergoed, te koop in speciaalzaken, nog in
Europa gemaakt.

**6. Zelfs buitensportkle-
ding die milieuvriende-
lijk en onder acceptabele
werkomstandigheden is
gemaakt moet gereinigd
en onderhouden worden.
Wat is de beste manier om
dit te doen?**

Buitensportkleding moet regelmatig gerei-
nigd, gewassen en gedroogd worden. Func-
tioneel textiel mag op hoogstens 40 graden
gewassen worden. Wel opletten dat een mi-
lieuvriendelijk wasmiddel gebruikt wordt. En
vergeet de droogtrommel, en kies voor de ou-
derwetse waslijn – drogen in de machine kan
gevoelige hightech-materialen en de mem-
braanlaag van buitensportkleding bescha-
digen. Het is minstens zo belangrijk om de
droge kleren regelmatig te impregneren zodat
er geen water in de stof wordt opgenomen en
om de kleding weerbestendiger te maken.
Buitensportkleding is door de fabrikant al wa-
terdicht gemaakt, maar dit moet steeds her-
haald worden omdat de waterdichte laag na
verloop van tijd en door gebruik slijt.
De meeste impregneermiddelen zijn echter
niet afbreekbaar en hopen zich daardoor op
in het milieu. Nikwax of Fibertec maken mi-
lieuvriendelijke impregneermiddelen.

**7. Hoe belangrijk is up-
cycling en recycling van
buitensportkleding?**

Ook naar westerse maatstaven is buitensport-
kleding niet goedkoop en we verwachten dus
een lange levensduur. Maar toch: zelfs de be-

stendigste buitensportkleding met de langst
mogelijke levensduur zal op enig moment zijn
functionaliteit verliezen. Wat dan?

Vergeet niet dat je kleding kunt repareren. In
de meeste gevallen zal het moeilijk zijn om
dat zelf goed te doen, maar verschillende pro-
ducten van buitensportkleding bieden re-
paratie aan die is toegespitst op hun produc-
ten. Waarom zou je dit niet eens overwegen?

Stel dat reparatie onmogelijk is, hoe kom je
dan “netjes” van je kleding af? Het wegwer-
pen van steeds meer afval kost steeds meer
geld – zowel individueel als economisch. Het
is heel mooi als de kleding van niet-giftige,
herbruikbare materialen is gemaakt. Ander-
zijds is buitensportkleding vaak al van herge-
bruikte stoffen gemaakt.

“Upcycling” betekent dat gerecyclede ma-
terialen verwerkt worden tot producten van
een hogere kwaliteit. Op deze manier wordt
op grondstoffen bespaard. Als bijvoorbeeld

fleece-jacks van gerecyclede petflessen wor-
den gemaakt, dan is er geen nieuw plastic no-
dig van fossiele grondstoffen zoals aardolie.

Meer informatie:

www.cleanclothes.org
www.schonekleren.nl
www.schonekleren.be/materiaal
www.bluesign.com
www.ecotex.nl
www.fairwear.org
www.goedewaar.nl
www.bewustverbruiken.be/goedgekleed.html
www.greenpeace.be
[www.greenpeace.org/belgium/nl/wat-doen-
we/giftige-stoffen/detox/](http://www.greenpeace.org/belgium/nl/wat-doen-
we/giftige-stoffen/detox/)
www.vaude.com
www.allesduurzaam.nl/kleding_verzorging
[www.mvovlaanderen.be/kenniscentrum/t/
eerlijke-handel/s/textiel-kleding](http://www.mvovlaanderen.be/kenniscentrum/t/
eerlijke-handel/s/textiel-kleding)

NFI-DOSSIER VERTAALD DOOR LISETTE EINDHOVEN
(LETRTEKSTEN.WORDPRESS.COM)

BASE CAMP

**Bevelsesteenweg 42
2560 Nijlen
03 481 76 76
www.basecamp.be
info@basecamp.be**

10 % korting
op vertoon van lidkaart

**grote collectie wandel- en bergschoenen van ♀ 36 tot ♂ 50
wandel-, regen- en winterkleding
wandelbroeken van/tot ♀ 34-48 en ♂ 44-60
rugzakken voor korte tot lange ruglengte
alle andere alpiene en buitensport materiaal**